

δωλολατρίας. Καθὼς δὲ παρὰ πολλῶν νεωτέρων περιηγητῶν πληροφοροῦμεθα, διαφερόντως δὲ παρὰ τοῦ Ἑνετοῦ Μάρκου Πόλου διατρίψαντος πολὺν χρόνον εἰς τὴν αὐλήν τοῦ μεγάλου Χάνη, οἱ καιροὶ ἤλθον. Ὁ δὲ προφήτης Ἡσαΐας σαφῶς ἐκφραζόμενος ἀναγγέλλει ὅτι ἐκ τῆς Ἰσπανίας προύρισιται νὰ ἀνατεῖλῃ τὸ φῶς εἰς τὰ ἔθνη ταῦτα. Αἱ νῆσοι προσδοκῶσι τὸν Κύριον· τὰ πλοῖα τῆς Ἰσπανίας πρέπει νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸ θυσιαστήριον τὰ τέκνα τῆς μεσημβρίας, καθὼς καὶ τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον τῶν μεταλλείων τῆς. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ βασιλεῖς τῆς Λυσιτανίας ἀγωνίζονται ἀξιωματικῶς νὰ ἐκχωρήσωσιν εἰς τὰς μεμακρυσμένας ταύτας χώρας· ὁδηγούμενοι δὲ ὑπὸ ἀρχαιοτάτης παραδόσεως τῶν Φοινίκων στέλλουσι στόλους, οἵτινες περιπλέοντι τὴν Ἀρρικὴν καὶ ζητοῦσιν ἄμεινον δρόμον εἰς τὴν Ἰνδίαν. Επειδὴ δὲ ἡ πολυτέλεια κατέλαβε τὸν ὕψιστον βαθμὸν, αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τῶν τυχόντων τεχνιτῶν κοσμοῦνται διὰ χρυσῶν καὶ πολυτελεσιμῶν ἐσθῆτων, ἀμφοτέρωθεν πρὸς τοὺς Ἑνετοὺς τὸ μονοπώλιον τῶν τοιοῦτων ἐμπορευμάτων, θέλοντες νὰ μεταφέρωσι τὸ ἐπίνειον τῆς Περσίας (Ormuz) εἰς τὴν Αἰσάβωνα· ἀλλ' ὁ θεὸς δὲν ἠδόκηκε μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιλογίσῃ δι' ἐπιτυχίας τὰ ἔργα τῶν.

Ἐν γένει, Κύριοι, πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν διαπλέων τὰς θαλάσσας, καθὼς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, σήμερον ὅμως νέαν ἀνεύρισκων ὁδὸν προτίθεμαι νὰ ἐκχιναίσω τὰ μυστήρια τοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος Σιών πρέπει νὰ ἀνεγερθῇ διὰ χειρὸς χριστιανικῆς· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοῦ Cathay ἐξήγγηκεν ἤδη σοφοὺς διὰ νὰ τὸν κατηχῇσιν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Τίνες θέλουσιν ἐκπληρώσωσι τὴν ἱερὰν ταύτην ἀποστολήν; Ἀναδέχομαι νὰ τοῦ; μεταδιδῶσω σώους καὶ υγιεῖς.

Χάριν τούτου ζητῶ παρὰ τῆς Ἰσπανίας πλοῖα διὰ νὰ ὑπάγω ἐκ δυσμῶν εἰς τὰς Ἰνδίας.

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἐκίνησαν ψιθυρισμὸν, μέλος δὲ τι τοῦ ἱεροδικείου συνωρυσσάθη ὡς ἂν ἐβλεπεν ἐμπροσθέν του αἰρετικὸν ἀνέκραξαν δὲ καὶ οἱ θεολόγοι· οἱ δὲ σοφοὶ καὶ κοσμογράφοι εἶπαν οὐ τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον! Μόνον εἰς ἐξ αὐτῶν Δομινικάνος τὸ τάγμα ἐκ Σαλμαντικῆς ὁ Diego de la Dosa φιλοξενήσας ποτὶ τὸν Κολόμβον ἀνέλαβε προθύμως τὴν υπέρτασιν τῆς δόξης του καὶ ἀποκατέστησε τὴν ἡσυχαίαν. Αὐτὸς δὲ λαβὼν τὸν λόγον εἶπε μετὰ τῆς συνήθους παρρησίας καὶ πεποιθήσεως.

Θεωρῶ τὴν γῆν ὡς σφαῖραν, καθὼς καὶ ὁ Ἀριστοτέλης πιθανοποίησας τὴν ἰδέαν ταύτην διὰ τῆς παρατηρήσεως ὅτι διάφοροι ἀστέρες φαίνονται κατὰ διαφόρους τόπους. Περὶ τούτων ἐπληροφόρηθην καὶ ἐγὼ εἰς τὴν παραλίαν τῆς Γκουϊνέας καὶ εἰς τὸ ὑπερδύρειον κλίμα τῆς Θουρίας. Καθὼς δὲ οἱ Λυσιτάνοι δ' ἐδράμουν τὴν γῆν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κατὰ μήκος τῆς Αἰθύης καὶ ἐπέκεινα τῶν γνωστῶν εἰς τὸν διδασκαλον ἡμῶν Πτολεμαῖον ὄρων, λεγῶ ὅτι δύναται τις νὰ τὴν περιηγηθῇ ἐξ ἀνατολῆς πρὸς δυσμὰς, ὥστε ἐκ τῶν Γαδεΐρων νὰ κατανίῃσιν εἰς τὰ παράλια τοῦ Cathay (Κίνας). Ὁ Ἀριστοτέλης ἐνομίζεν ὅτι ἡ Ἰνδία δὲν ἀπέχει πολὺ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ὅτι καταντῶντες αὐτόθι ἐκ τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδεΐρων ἐξερχόμενοι,

ὁ δὲ Annaeus Seneca λέγει περὶ τῆς γῆς. Τὴν ἰδέαν χωρίζει τὰ παράλια τῆς Ἰσθμίας ἐκ τῶν ἀνατολῶν τῆς Ἰνδίας; ἐπεὶ δύναται νὰ διέλθῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν εὐριεδρομοῦν πλεῖον. Τέλος καὶ αὐτὸς ὁ ἀρεστὸς Alfragan ἦτο περὶ τούτων πάντων πεπεισμένος.

Καθὼς ὁ Πτολεμαῖος, διαίρῳ καὶ ἐγὼ τὸν Ἰσημερινὸν εἰς 300 βαθμοὺς· ἀλλὰ τὰ ἱστορηθέντα παρὰ τοῦ Κησιου καὶ Μάρκου Πόλου ἀναγκαζοῦσιν ἡμᾶς νὰ ἐκτενῶμεν τὴν θέσιν τῆς Ἀνατολῆς· αἱ δὲ νῆσοι Azores, τὰς ὁποίας οὐδαμῶς ἐπίωσκον, ὑπερβαίνουσιν πρὸς δυσμὰς τὸν μεσημβρινὸν τῶν Μακάρων. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Στραβῶνος, ἡ κοσμογραφία τῶν Ἀραβῶν καὶ αἱ διηγήσεις τῶν νεωτέρων περιηγητῶν πείθουσιν ἡμᾶς νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν πρώτην ἔκτασιν τῶν βαθμῶν. Ὁ Χάρις τοῦ φίλου μου Γοττανέλη Φλωρεντινοῦ τοποθετεῖ χιλιάς λευγάς ἀπέχουσας τῆς Αἰσάβωνος τὴν ἐπαρχίαν Manozzi καὶ τὰ χρυσὰ αὐτῆς παλάτια, καὶ τὰς μαργαριτοφόρους αὐτῆς ἀκτῆς· ἀπερχόμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὸ Cathay θέλω εὐρεῖν καθ' ὁδὸν τὴν περιώνυμον νῆσον Cipango (ἢ Nippon δηλ. τὴν Ἰαπωνίαν) ἕως δὲ καὶ τὴν Antilla, εἴτε Ἀτλαντίδα τοῦ Πλάτωνος. Πολὺς φέρεται μεταξὺ τῶν θαλασσοπόρων θρῶς περὶ ὑπάρξεως μεγάλης ἡπείρου πρὸς δύσιν. Οἱ κατοικοὶ τῶν Καναρίων νήσων ἐκλαμβάνουσιν ὡς τοιαύτην τὴν μυθώδη νῆσον Saint Brandon, τὴν ὁποίαν βλέπουσι κατὰ φαντασίαν εἰς τὴν νέφην (1). Ἀνάλογοι φημί ὡς διοσμῆται τινὲς προηγουμέναι πάντοτε τῶν μεγάλων συμβεβηκότων. Ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ τοῦ κηρύγματος τῆς χριστιανισμοῦ εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τοῦ ἀμέσου μετ' αὐτῆς ἐμπορίου τῆς Ἰσπανίας. Τὰ αὐτὰ ὅσατα τῆς Ἀτλαντικῆς θείχουσι τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Εὐρώπης καὶ τὰς ἀκτῆς τῆς Ἰνδίας. Νούκληρες τοῦ βασιλέως τῆς Λυσιτανίας Μαρτίνος Venti ὑἱὲς 450 λεύγας πρὸς δυσμὰς τοῦ ἀκρωτηρίου Saint Vincent τεμάχιον ἐβόλου τετορεούμενον δι' οὐνόμου λίθου, μετακλιθεὶς δὲ ὑπὸ σφοδραταύτου δυτικοῦ ἀνέμου· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς ζῶν εἰς τὸ Porto Santo (Azores) εἶδον ὁμοίως ἄλλο τοιοῦτον ἐβόλον· ἐπειτα οἱ κατοικοὶ τῶν νήσων αὐτῶν μοι εἶδεισαν ὑπερμεγέθεις χαλαμούς ἐρχομένους ἐκ δυσμῶν, καὶ ὁποίους ὁ Πλίνιος περιγράφει ὡς πρεῖν τῆς Ἰνδίας. Τέλος μεταξὺ τῶν κορυφῶν τῆς νήσου Flores μεταφερομένων ὑπὸ τῶν αὐτῶν πνευμάτων εἶδον πύκας τερατώδεις, ἀλλὰ καὶ πτώματα προσέτι δύο ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων οἱ χαράκτες ἦσαν ἄγνωστοι εἰς πάντας.

Οὕτως ἐμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν λόγον ὁ Κολόμβος· ἀλλ' ἡ θεοβλάβεια καὶ ἡ ἀμάθεια τῶν πλείστων συνέδρων συνομνύουσαι διέκοψαν θερμῶς τὴν φωνήν του.

(1) Ὡς τὸν τοῦ τροπικοῦ τὰ ἐπικαθήμενα εἰς τὴν ὀριζότα νέφη λαμβάνουσι τοσοῦτω διακεκρίμενα, ἢ ἀόρατα σχῆμα, ὥστε φαίνονται ὡς μεμακρυσμένη ἡπείρος. Τοῦτο συμβαίνει μάλιστα περὶ τῆς Καυρίας νήσου.